

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **Ł. M.** ,
w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 21 lutego 2025 r.,
po rozważeniu kwestii dopuszczalności zażalenia kuratora z urzędu małoletniego
oskarżyciela posiłkowego – O. M.,
na postanowienie Sądu Najwyższego
z dnia 3 grudnia 2024 r., IV KK 316/24,
w przedmiocie wynagrodzenia dla kuratora z urzędu,
na podstawie art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 426 § 1 k.p.k.
i art. 518 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:
pozostawić zażalenie bez rozpoznania.

[J.J.]

UZASADNIENIE

W sprawie IV KK 316/24 Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 9 października 2024 r. oddalił kasację obrońcy skazanego Ł. M. jako oczywiście bezzasadną. W tym postępowaniu występował także małoletni oskarżyciel posiłkowy – O. M. , który był reprezentowany przez kuratora z urzędu, adw. I. M. .

Postanowieniem z dnia 3 grudnia 2024 r., IV KK 316/24, Sąd Najwyższy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. I. M. kwotę 442,80 zł, w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie odpowiedzi na kasację.

Zażalenie na to postanowienie wniosła adw. I. M. , zaskarżając je w całości i zarzucając „obrazę przepisów prawa materialnego, tj. § 17 ust. 3 pkt 1 w zw. z § 2 w zw. z § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14.05.2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu poprzez jego nieprawidłowe zastosowanie i określenia wynagrodzenia w zaniżonej wysokości 442,80 zł brutto, podczas gdy powinno zostać ono określone w wysokości określonej w tym Rozporządzeniu w stawce minimalnej 885,60 zł brutto”. Kurator wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia w zaskarżonej części i przyznanie kwoty 885,60 zł brutto w miejsce 442,80 zł brutto.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie jest niedopuszczalne z mocy ustawy, dlatego też należało pozostawić je bez rozpoznania.

Zgodnie z art. 430 § 1 k.p.k. Sąd odwoławczy pozostawia bez rozpoznania przyjęty środek odwoławczy, jeżeli zachodzą okoliczności określone w art. 429 § 1 albo jeżeli przyjęcie tego środka nastąpiło na skutek niezasadnego przywrócenia terminu. Jednocześnie art. 429 § 1 k.p.k., do którego odsyła przytoczony art. 430 § 1 k.p.k., stanowi, że należy odmówić przyjęcia środka odwoławczego, jeżeli wniesiony został po terminie lub przez osobę nieuprawnioną albo jest niedopuszczalny z mocy ustawy. W odniesieniu do zażaleń oba te przepisy znajdują odpowiednie zastosowanie w postępowaniu kasacyjnym na mocy art. 518 k.p.k.

W postępowaniu kasacyjnym nie przysługuje zażalenie na postanowienie w przedmiocie kosztów procesu, o których po raz pierwszy orzekł Sąd Najwyższy. Wynika to wprost z art. 426 § 1 k.p.k., zgodnie z którym od orzeczeń wydanych przez Sąd Najwyższy środek odwoławczy nie przysługuje, chyba że ustawa stanowi inaczej. Podstawy do wniesienia zażalenia na postanowienie o kosztach wydane przez Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym nie stanowi art. 426 § 2 k.p.k., który ustanawia wyjątki od reguły z art. 426 § 1 k.p.k., wprowadzając możliwość wniesienia zażalenia poziomego m.in. na rozstrzygnięcie o kosztach, o których po

raz pierwszy orzekał sąd odwoławczy. Przepis ten mógłby znajdować zastosowanie w postępowaniu kasacyjnym, będąc odpowiednio stosowanym na mocy art. 518 k.p.k. (w ten sposób postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2009 r., I KZP 1/09, OSNKW 2009, z. 12, poz. 100). W orzecznictwie trafnie wskazuje się jednak, że wprowadzenie odrębnej regulacji w art. 538 § 2 zdanie drugie k.p.k. co do zaskarżalności postanowienia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania w postępowaniu kasacyjnym (z dniem 1 lipca 2015 r.) oznacza, że odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 426 § 1 k.p.k. jest zawarte w przepisach dotyczących kasacji. Wobec tego nie ma już odpowiedniego zastosowania w postępowaniu kasacyjnym art. 426 § 2 k.p.k., skoro kwestię zaskarżalności orzeczeń wydanych w toku postępowania kasacyjnego regulują przepisy o kasacji (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 8 września 2022 r., II KZ 32/22; z dnia 9 października 2020 r., I KZ 22/20; z dnia 21 kwietnia 2017 r., VI KZ 4/17; z dnia 14 grudnia 2016 r., III KK 216/16; zarządzenie upoważnionego Sędziego Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2023 r., II KZ 16/23; tak również: D. Świecki, [w:] *Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany*, red. D. Świecki, LEX/el 2025, t. 17 do art. 426).

W orzecznictwie konsekwentnie i trafnie przyjmuje się, że również art. 626 § 3 k.p.k. nie jest przepisem, w którym „ustawa stanowi inaczej” w rozumieniu art. 426 § 1 k.p.k. W postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2016 r., III KK 216/16 (OSNKW 2017, z. 4, poz. 21) trafnie wskazano, że przepis ten dotyczy orzeczenia o kosztach wydanego przez sąd pierwszej instancji, skoro mowa w nim jest o tym, iż zażalenie przysługuje, gdy „nie wniesiono apelacji”, a w razie jej złożenia zażalenie to rozpoznaje sąd odwoławczy łącznie z apelacją. Sąd Najwyższy trafnie wskazał tam, że skoro art. 626 § 3 k.p.k. nie stanowi podstawy do zaskarżenia orzeczenia w przedmiocie kosztów wydanego przez sąd odwoławczy, to tym bardziej nie można takiej zaskarżalności przyjmować w stosunku do orzeczeń Sądu Najwyższego (w ten sposób także: postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 kwietnia 2017 r., VI KZ 4/17; z dnia 10 września 2020 r., II KZ 17/20; z dnia 9 października 2020 r., I KZ 22/20).

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej niniejszego postanowienia.

[J.J.]

[a.l]